

KUNSTDATDOENWEZELFWEL.NL

Projectverslag

In opdracht van:

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Arthur le Cosquino de Bussy
Maartje Hofhuis

Oktober 2003

Inhoud

Ten geleide.....	3
1. Kunstdatdoenwezelfwel.nl	4
2. Doelen	5
3. Doelgroep	5
4. Het plan in fasen.....	5
4.1. Structuur.....	5
4.2. Definitiefase.....	5
4.3. Voorbereidingsfase.....	6
4.4. Uitvoeringsfase.....	7
5. Realisatie definitiefase.....	7
5.1. Opdrachtverlening	7
5.2. Selectie scholen	8
5.3. Karakteristieken van de scholen.....	9
5.4. Ontwikkeling concepten.....	11
5.5. Beoordeling concepten.....	12
6. Tec West: Voorstel van Rashid Mac Donald	12
6.1. Concept	12
6.2. Uitwerking.....	13
6.3. Kunstenaars	13
7. Ignatiusgymnasium: voorstel van Saskia Otto & medeleerlingen	13
7.1. Concept	13
7.2. Uitwerking.....	13
8. Realisatie voorbereidingsfase.....	14
8.1 Planning	14
8.2 Selectie kunstenaars	14
9. Realisatie voorstel TeC-West	15
10. Realisatie voorstel Ignatiusgymnasium	16
10.1. Algemeen	16
10.2. Beelden en resultaten.....	17
10.2.1. Kick-off	17
10.2.2. Naaktfiguur	17
10.2.3. Zagertje	18
10.2.4. Homomonument	18
10.2.5. Sparappels	19
10.2.6. Naaktbeeld	20
10.2.7. Figure Decoupée	20
10.2.8. Vissenfontein	21
10.2.9. Van Randwijk Monument.....	21

11. Leerervaringen en effecten.....	22
11.1. Cultuureducatieve leerervaringen.....	22
11.2. Competentie-ontwikkeling	23
11.3. Effecten op de scholen	23
12. Epiloog	24
Bijlage 1: Ingediende voorstellen TeC-West.....	25
Bijlage 2: ingediende voorstellen Ignatiusgymnasium	28
Bijlage 3: Uitvoerenden & samenwerkingspartners	30
Bijlage 4: Pers & disseminatie.....	32

Ten geleide

De discussie over wat wel en niet onder kunst verstaan mag worden wordt al eeuwen gevoerd. Cultuurfilosofen, kunstenaars en kunstorganisatoren houden zich al met de vraag bezig sinds het begrip kunst bestaat. Maar ook de toerist in het Stedelijk Museum of de gewone Amsterdammer bij een van de vele beelden in de stad hebben hun opinies. En wat te denken van de toevallige passant van een in zijn of haar ogen lukraak bij elkaar geraapte verzameling roestig staal? Of van de opgehangen, opengesperde kadavers van Chaim Soutine en Francis Bacon of de met excrementen en ongedierte gedekte tafels van Cindy Sherman? Vanaf het moment dat kunst geen vanzelfsprekend onderdeel van een cultuur meer uitmaakt maar als apart begrip wordt gehanteerd rijst de vraag wat er wel en niet onder verstaan moet worden. En die discussie zal wel nooit verstommen. Want culturen zijn altijd in beweging; de kunst eveneens.

De beweging komt van onderen. Steeds weer ontstaan in subculturen die ver van de traditionele kunstwereld staan nieuwe kunstzinnige bewegingen. Vaak zijn ze nauw verbonden met een *lifestyle* en maken ze deel uit van de gehele cultuur van een groep. Zo wordt in de jongerencultuur het begrip kunst dan ook meestal niet gebruikt. Men danst, maakt muziek en spuit graffiti maar noemt het geen kunst. Het zijn uitingen van een cultuur; geen geïsoleerde fenomenen.

Meer dan eens dringen dergelijke bewegingen door tot de gevestigde kunstwereld. Toen bijvoorbeeld het dansgezelschap Compagnie Montalvo-Hervieux enkele jaren geleden breakdancers op het podium van het Muziektheater combineerde met ballerina's en werelddansers was de dans van de hiphop-beweging op dat moment tot kunst verheven. DJ's treden al geruime tijd op op het North Sea Jazz Festival en de grens tussen VJ's in de dance-scene en videokunstenaars in de avantgarde-kunst is nauwelijks te trekken. Maar in de krochten van de grote stad komen alweer nieuwe bewegingen op. BMX-ers stuntfietsen op het Mercatorplein zoals breakdancers tot voor kort geen ander podium hadden dan de straat. Misschien zien we ze binnenkort terug op het podium van het Muziektheater.

'Van onderen' had het motto kunnen zijn van het project Kunstdatdoenwezelfwel.nl. In dit project ging het om de kunstbeleving van jongeren. Het is geen project van culturele instellingen of kunstdocenten die denken te weten wat jongeren aanspreekt maar een project dat alle ruimte biedt aan de leerlingen zelf die zich daarbij gesteund weten door professionele kunstenaars. Of de kunst die daaruit voort komt binnen bestaande kaders past is zeer de vraag.

Rian Djojokarso
streetdancer

1. Kunst dat doen wezelfwel.nl

Het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) wilde een project ontwerpen waarin vraagsturing centraal staat en waarin tegemoet werd gekomen aan een of meer doelen van het Stedelijk Actieprogramma Cultuurbereik waar Cultuur & School onderdeel van uitmaakt. Met als werktitel MY TOWN - MY LIFE startte De Bussy Consult op initiatief van het AFK in november 2002 de ontwikkeling van een project dat scholieren uitnodigt om hun persoonlijke verbindingen met de stad Amsterdam te verkennen en uit te drukken in een collectief vervaardigde culturele uiting. Welke inspiratie vinden zij in hun stad, op welke plekken en met welk resultaat? En welke inspiratie verbindt groepen? Met andere woorden, welke inspiratiebronnen worden collectief herkend door een groep scholieren? De opdracht aan de scholieren luidt vervolgens om deze inspiratie in een of andere vorm van kunst om te zetten. Zowel productkunsten als podiumkunsten komen in aanmerking: een film, voorstelling, website, schilderij of beeld, installatie, multimedia-project, niets is uitgesloten zolang het onder het brede begrip 'culturele uiting' kan worden geschaard. De inhoudelijke invulling van het project was dus geheel in handen van scholieren. Het project moest vooral kaders bieden, voorwaarden scheppen en faciliteren.

Het begrip 'kunst' werd niet afgebakend. Het gaat om wat de leerlingen van de deelnemende scholen onder kunst verstaan. De enige voorwaarde was dat transport eenvoudig is en dat het eindresultaat eenvoudig onder verschillende omstandigheden gepresenteerd kan worden. Daarmee was het mogelijk om deel te nemen aan het voorgenomen internationale project Intimate City dat in Parijs zou plaatsvinden.

Er werd gezocht naar twee scholen met een uiteenlopend karakter:

- Een vmbo-school uit de periferie van de stad
- Een gymnasium uit een van de 'goede' wijken.

Het project vond plaats van november 2002 tot oktober 2003 op de vmbo-afdeling van technische school TeC-West en op het Ignatiusgymnasium.

In dit projectverslag wordt een beschrijving gegeven van het plan en de realisatie. De leerlingen van het gymnasium filmde de *making off* van hun project in een beknopte homevideo. De vmbo-leerlingen maakten een professionele korte videoproductie tot onderwerp van hun project.

Daar waar uit de bevindingen tijdens het project aanbevelingen geformuleerd konden worden zijn deze opgenomen in grijze kaders in de tekst. Groene kaders bevatten toelichtingen en enkele citaten.

Het project droeg in eerste instantie de naam My Town-My Life. In de ogen van de projectorganisatie was dit een wervende titel voor jongeren. Sondering onder een beperkt aantal jongeren leerde dat sprake is van sleetsheid van het veelvuldige gebruik van de Engelse taal als volwassenen zich op jongeren richten. De titel Kunst dat doen wezelfwel.nl sprak meer aan. De verwijzing naar internet, het grappige van een achter elkaar geschreven zinsnede, het enigszins brutale karakter en het spotten met de ongeschreven wetmatigheid dat domeinnamen kort moeten zijn, werden gezien als sterke punten.

2. Doelen

- 2.1. Op twee scholen een project te ontwikkelen met als inspiratiebron de stad Amsterdam en waarbij het kunstbegrip van de leerling centraal staat.
- 2.2. Scholen te betrekken die nog niet of beperkt gebruik maken van de Amsterdamse cultuureducatieve infrastructuur in de hoop dat het project een diepte-investering zal zijn die de scholen een kunst-impuls biedt en stimuleert om zich meer met die infrastructuur te verbinden.
- 2.3. Het betrekken van professionele kunstenaars/artiesten die gedurende 8 weken (of 16 dagdelen) met de leerlingen werken.
- 2.4. Uitwisseling tussen de scholen met als doel het contact tussen leerlingen te bewerkstelligen.
- 2.5. De resultaten, afhankelijk van de bereikte kwaliteit, te presenteren tijdens het internationale project De Intieme Stad (Intimate City) dat in mei 2003 in Parijs zou worden georganiseerd voor vijf Europese hoofdsteden waaronder Amsterdam.

3. Doelgroep

- ca. 10 – 15 vmbo-ers, 3de jaars
- ca. 10 – 15 gymnasiasten, 4de jaars

Omdat vmbo-ers wat vaker dan gymnasiasten tijdens de opleiding tijd verliezen werden verschillende leerjaren gekozen om vergelijkbare leeftijdsgroepen te bereiken.

4. Het plan in fasen

4.1. Structuur

Het plan werd gestructureerd in drie fasen:

1. een definitiefase waarin de leerlingen de inhoudelijke hoofdlijnen vaststellen.
2. een voorbereidingsfase waarin met kunstenaars de projecten uitgewerkt worden en leerlingen waar nodig getraind worden.
3. een uitvoeringsfase waarin de voorgenomen projecten worden uitgevoerd.

4.2. Definitiefase

De periode tussen de start van Kunstdatdoenwezelfwel.nl en Intimate City bood scholen weinig ruimte om de beoogde acht weken in het rooster in te passen. Als eerste moest daarom gezocht worden naar scholen die op zeer korte termijn bereid en in staat zijn om het project in het programma op te nemen. De scholen worden geacht de verantwoordelijkheid voor de interne organisatie op zich te nemen. Dat betekent dat de school capaciteit voor organisatorische ondersteuning en begeleiding van leerlingen moet vrijmaken. Kandidaat-scholen

dienen dus te beschikken over flexibele urenbudgetten of flexibel om te kunnen gaan met bestaande budgetten.

Op de geworven scholen worden de scholieren geactiveerd door een prijsvraag uit te schrijven voor aansprekende projectvoorstellen. Er wordt gevraagd na te denken over hun binding met Amsterdam en die in kleine groepen te vertalen in concepten voor kunstprojecten. Tevens werd gevraagd aan te geven welke favoriete kunstenaars/artiesten zij graag daarbij zouden willen betrekken. Voorstellen kunnen worden ingediend op schrift, op video of digitaal.

Een jury van mede-leerlingen beoordeelt vervolgens de concepten en brengt een eerste prioritering aan. In samenspraak met De Bussy Consult en het AFK worden de concepten tenslotte op praktische haalbaarheid beoordeeld. Voor het winnende plan is in beide scholen een productiebudget van € 10.000 beschikbaar. Op deze wijze definiëren leerlingen zelfstandig hun project binnen een set criteria:

*Voor een project-organisatie is een dergelijk bottom-up project een ware uitdaging. Tevoren kan het proces uitgezet worden maar de inhoud en hoeveelheid werk valt slecht te voorzien.
(Maartje Hofhuis, projectleider)*

1. het voorstel heeft als inspiratie de persoonlijke beleving van Amsterdam
2. er wordt een in Nederland wonende kunstenaar/artiest bij betrokken
3. het gehele project heeft een doorlooptijd van maximaal acht weken
4. het beoogde resultaat wordt omschreven
5. eerste gedachten over het werkproces & de werkwijzen worden omschreven
6. een podiumproductie duurt maximaal 20 minuten (of er kan een afgeronde selectie worden gemaakt van 20 minuten) en een beeldend kunstproduct is eenvoudig te vervoeren en niet te groot van omvang
7. het project wordt afgesloten met een presentatie van de resultaten
8. het project kan binnen het beschikbare budget van € 10.000 (excl. kunstenaar/artiest) worden uitgevoerd.

De criteria sluiten aan bij de criteria die gesteld worden in het project Intimate City.

4.3. Voorbereidingsfase

De Bussy Consult treedt op als projectorganisatie. Zij is verantwoordelijk voor de werving van kunstenaars/artiesten die maximaal 8 dagen (of 16 dagdelen) per school ingezet worden. De school is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en logistieke uitvoering. Gedurende de voorbereidingsfase is De Bussy Consult beschikbaar voor advies, coördinatie & afstemming tussen de twee deelnemende scholen en fungeert als aanspreekpunt voor de kunstenaars en medewerkers van de school. De school stelt een contactpersoon aan die het project intern begeleidt en de contacten met de projectorganisatie onderhoudt.

Beide scholen worden gestimuleerd kennis te nemen van de voortgang van beide projecten. Een nevendoeleling is om de deelnemers aan de projecten tevens als 'adviesraad' voor het project op de andere school te laten fungeren.

4.4. Uitvoeringsfase

Over de uitvoeringsfase viel ten tijde van de planvorming nog weinig te zeggen. Het was immers nog geheel onduidelijk met wat voor concepten de leerlingen zouden komen, welke kunstdisciplines betrokken zouden worden en welke kunstenaars de leerlingen voor ogen hebben.

5. Realisatie definitiefase

5.1. Opdrachtverlening

Voor de commissie AK/KE die optrad als opdrachtgever was het verstrekken van een opdracht op commerciële basis een nieuwe ervaring. Tot dan toe werden subsidies verleend waarbij de subsidievoorwaarden van het AFK golden. In dit geval werd offerte gevraagd en vervolgens opdracht verleend aan een bedrijf. Daarbij golden de in de offerte geformuleerde condities en de algemene voorwaarden van De Bussy Consult, trad een BTW-verplichting op en werd het project feitelijk uit handen gegeven. Met andere woorden: het AFK reageerde niet op een subsidieverzoek maar nam zelf een initiatief en besteedde de verdere ontwikkeling en uitvoering uit.

Betrokkenheid bij het eigen initiatief en veel afstand tot de uitvoering door het uitbesteden daarvan leidt gemakkelijk tot een zekere discrepantie. Daarom was de communicatie tussen De Bussy Consult en het AFK in de praktijk aanzienlijk intensiever dan voorzien.

Men was zich bewust van het krappe tijdsbestek tussen het moment van opdrachtverlening tot aan de beoogde oplevering en wilde daarom de opdracht snel verlenen. Echter noodzakelijk overleg binnen het AFK in verschillende gremia (medewerkers, commissie, directie) en tussen het AFK en De Bussy Consult leidde tot enig uitstel van het moment van formele opdrachtverlening. Uiteindelijk werd de opdracht 21 november 2002 verstrekt en kon het project van start.

		<i>voorgenomen</i>	<i>gerealiseerd</i>	
definitie	2002 oktober	opdrachtverlening	--	definitie
	november	projectpresentatie werving scholen	opdrachtverlening projectpresentatie start werving scholen	
	2003 januari	prijsvraag	scholen geworven lancering website	
	febr	besluitvorming AFK	werkafspraken met scholen/samenwerkingscontracten	
voorbereiding	maart	werving kunstenaars uitwerking project	prijsvraag werving kunstenaars	voorbereiding
	april/mei	uitvoering in Amsterdam en Parijs	uitwerking project	
uitvoering	juni	afroning	voorbereiding uitvoering project	uitvoering
	juli/augustus		--	
	september		uitvoering in Amsterdam	
	oktober		uitvoering in Amsterdam afroning	

5.2. Selectie scholen

Na het opstellen van een aansprekende projectpresentatie in de vorm van een beknopte brochure werden potentiële kandidaat-scholen benaderd en geselecteerd. De reacties van de scholen liepen uiteen van een onmiddellijke afwijzing tot groot enthousiasme. In het totaal werden zes gymnasia en vier vmbo-scholen benaderd.

Gymnasia:

- Fons Vitae
- Nicolaas Lyceum
- Vossius Gymnasium
- Barleus Gymnasium
- Amsterdams Lyceum
- Ignatiusgymnasium

VMBO-scholen:

- Montessori College Oost
- Marcanti College
- Scholengemeenschap Reigersbos
- Technisch College West

In veel gevallen reageerden de directies positief op het gepresenteerde voorstel. Wellicht mede omdat geld beschikbaar was voor de school en eventueel aangeschafte apparatuur en materialen na afloop van het project aan de school zou worden overgedragen om zodoende nieuwe activiteiten mogelijk te maken. In de meeste gevallen overlegden directies met coördinatoren en docenten. In andere gevallen werd dit overgelaten aan De Bussy Consult. Coördinatoren en docenten zagen veelal meer problemen om het project op korte termijn in te passen in het lesprogramma dan directies.

Idealiter zou de werving van scholen voor een dergelijk project ruim voor het betreffende cursusjaar moeten plaatsvinden. Scholen plannen dan de lessen en kunnen het beter inpassen in de onderwijsprogramma's.

De volgende redenen werden opgegeven om niet aan het project deel te nemen:

- Inpassing in programma is niet mogelijk (coördinator/docent)
- Te korte voorbereidingstijd (directie/docent/coördinator)
- Geen personeel beschikbaar (directie)
- Geen collega's die mee willen of kunnen werken (docent)
- We doen al veel aan kunst (directie)
- Onvoldoende vertrouwen dat voldoende taakuren beschikbaar zullen worden gesteld (docent)
- Het project zou zich alleen op vmbo-scholen moeten richten; gymnasia hebben zoiets niet nodig (coördinator)

De vmbo-school van het Technisch College West (TeC-West) en het Ignatiusgymnasium reageerden zowel op het niveau van directie als van medewerkers enthousiast. Met deze scholen werd een samenwerkings-

overeenkomst gesloten om het project te realiseren. In deze overeenkomst werden de verantwoordelijkheden van de school en De Bussy Consult vastgelegd.

5.3. Karakteristieken van de scholen

5.3.1. Algemeen

De culturen van scholen verschillen sterk. Niet alleen de onderwijsprogramma's maar ook leerlingenpopulaties zijn sterk verschillend in termen van competenties, omgangsvormen, etniciteit, cultuurbeleving, etc. Daarmee verschilt tevens de wijze waarop de leerlingen door de school benaderd worden. Voor de projectorganisatie betekende dit dat beide scholen op verschillende manieren benaderd moesten worden.

In het algemeen bestaat de indruk dat de beide deelnemende scholen niet voldoende toegerust zijn om een dergelijk project op een dergelijk korte termijn goed te organiseren. De tijd die aan docenten en leerlingen beschikbaar werd gesteld om deel te nemen aan het project vertaalde zich onvoldoende in het verminderen van andere taken. Daardoor was de inzet van medewerkers van de school ofwel gering ofwel enthousiaste medewerkers besteedden veel vrije tijd aan het project. Tevens leidde deze situatie tot communicatieproblemen door slechte bereikbaarheid (men zit overdag in de les/telefoon staat 's avonds uit, emails worden laat gelezen) en soms trage reacties op verzoeken van de projectorganisatie. Projecten als deze vormen enerzijds een welkome aanvulling op het reguliere programma maar doorkruisen anderzijds ook het longitudinale onderwijstraject en de schoolorganisatie.

Een tweede probleem schuilt in de onvoorspelbare kwaliteit van de medewerkers in de scholen. De directies wijzen taken toe aan medewerkers. De projectorganisatie heeft daar geen invloed op. Dit betekent dat tevoren niet kan worden ingeschat welke uitgesproken kwaliteiten en/of manco's verwacht kunnen worden.

Schoolorganisaties zijn veelal onvoldoende toegerust om grotere projecten te organiseren. De projectorganisatie moet rekening houden met een groot beroep op haar capaciteit.

5.3.2. Ignatius Gymnasium

Het Ignatiusgymnasium ligt in Amsterdam Zuid en is een katholieke school met ca. 600 leerlingen. De school hecht aan zelfwerkzaamheid van de leerlingen. Het delegeren van verantwoordelijkheid aan de leerling maakt onderdeel uit van de onderwijsfilosofie waarin kinderen (zichzelf laten) motiveren een van de kernkwaliteiten is. De vraag is echter of in een dergelijk intensief project de leerlingen zonder intensieve steun van de school kunnen. Meer dan eens zag de projectorganisatie zich genoodzaakt taken voor haar rekening te nemen die gezien de samenwerkingsovereenkomst eigenlijk bij de school lagen. Ook bleek het in de beginfase noodzakelijk om de leerlingen veelvuldig te motiveren. Leerlingen zijn onvoldoende in staat om, wanneer de school niet

sterk stuurt, de voortgang in het project te houden.

De leerlingen kunnen gekenschetst worden als gemotiveerde scholieren, veelal van autochtone komaf. Hoewel enthousiast voor het project, zijn de leerlingen veelal druk bezet met andere buitenschoolse activiteiten. Ook de sterke motivatie voor schoolprestaties maakte de beschikbaarheid voor het project soms, ondanks vrijstelling van het lesprogramma, gering. Men verkoos soms de les boven het project. Dit leidde meer dan eens onverwachte afwezigheid van leerlingen en incomplete groepen of tot het niet nakomen van eerder gemaakte afspraken. In de uitvoeringsfase veranderde deze attitude. Naarmate het project concretere vormen aannam bleken de leerlingen meer verantwoordelijk op zich te nemen. Uiteindelijk bleken zij in staat om deelprojecten zowel organisatorisch als inhoudelijk voor een belangrijk deel te kunnen uitvoeren. Voor het project toonden meer meisjes dan jongens belangstelling.

Een korte doorlooptijd bevordert de motivatie en betrokkenheid van leerlingen.

5.3.3. TeC-West

Tec-West is een interconfessionele technische school met 260 vmbo-leerlingen en 350 mbo-ers. De karakteristieken van de leerlingen van deze vmbo-school maken dat de organisatie hen anders benadert dan in een gymnasium. Men is meer ingespeeld op het intensief begeleiden van leerlingen en het onderwijs is vaker projectmatig georganiseerd. Ondanks opstart-perikelen bestaat de indruk dat deelnemende docenten van TeC-West een sterkere betrokkenheid bij het project toonden en door de school ruimer gefaciliteerd werden dan op het gymnasium. Anderzijds zijn de leerlingen minder in staat tot zelfstandig werken hetgeen een andere wissel op de kunstenaars en de ondersteuning door De Bussy Consult heeft getrokken.

Opname met Hens van Rooij

De leerlingenpopulatie bestaat uit vrijwel uitsluitend jongens met een niet-Nederlandse achtergrond. In verhouding tot het grote aantal jongens toonden veel meisjes interesse. De school selecteerde leerlingen van de onlangs ingerichte opleiding Licht, Beeld & Geluid voor het project. Het betreft leerlingen voor wie het reguliere vmbo-programma te zwaar is. De opleiding bestond nog maar kort en beschikte nog niet over een ruime inventaris, ervaring en traditie. Het project werd gezien als een goede invulling van een deel van het lesprogramma en ook als een kans om de opleiding beter te faciliteren.

De leerlingen zijn sterk individueel ingesteld en groepswork was vooral in de definitiefase een moeizaam proces. Ook de korte concentratieboog van de leerlingen maakte werken in korte sessies, afgewisseld met onderbrekingen (patat eten, roken) noodzakelijk.

Veelvuldig terug vallen op eerdere lesstof en voortdurend motiveren bleek noodzakelijk om zonder hecht team toch een product te realiseren.

Tenslotte bemoeilijkte de sterk wisselende groepssamenstelling (absentie, geen zin, familieplichtingen, gevangenisstraf, etc.) een continue opbouw van het project.

Zowel leerlingen als medewerkers voelen zich de minderen van de gymnasiasten. Mede daarom was het noodzakelijk de leerlingen steeds weer te motiveren. Een andere reden schuilt in de korte concentratieboog. Het valt de leerlingen zwaar het gehele traject te overzien waardoor voor volgende fases in het proces voortdurend nieuwe impulsen nodig zijn.

“Wij hebben alleen maar de techniek, de gymnasiasten hebben de “brains”.
(vmbo-er)

5.4. Ontwikkeling concepten

Ter informatie van de leerlingen en docenten werd de website www.kunstdatdoenwezelwel.nl ingericht. Deze site vormde behalve een informatiebron, tevens een communicatieplatform door een mailbox op te nemen. De mailbox is echter na verloop van tijd gesloten. Onbekenden misbruikten de box door grof en pornografisch taalgebruik, links naar sex-sites en niet bestaande e-mailadressen in te voeren.

In enkele voorbereidende sessies werd het project aan de leerlingen uitgelegd door de projectleider. Behalve aandacht voor de details van het project werd tevens getracht om de leerlingen te stimuleren om op een hoog abstractieniveau te denken over hun concepten. Om dat te bewerkstelligen werden een drietal *tools* ingezet:

- Voorbereidende sessies met de leerlingen door De Bussy Consult.
- Instructie aan docenten met als doel docerend gedrag zoveel mogelijk te vermijden.
- Een globaal *format* voor de beschrijving van de concepten.

De verwachting was dat de gymnasiasten gemakkelijker conceptueel zouden denken dan de vmbo-ers. Dit bleek slechts ten dele waar. De ingediende voorstellen van de vmbo-ers deden in abstractieniveau doorgaans niet onder voor die van de gymnasiasten.

Het beoogde groepsgewijze werken bij het ontwikkelen van de concepten bleek realiseerbaar op het gymnasium, maar nauwelijks op het vmbo. Gedurende de voorbereidende sessies hadden de vmbo-leerlingen de neiging om de eigen ideeën sterk naar voren te brengen maar toonden nauwelijks interesse in die van medeleerlingen. Die werden afgedaan als slecht en niet *cool*.

Kunstprojecten vereisen nieuwe denkwijzen. Dan blijkt het conceptueel vermogen van vmbo-ers en gymnasiasten minder uiteen te lopen dan veelal wordt gedacht.

De concepten, zowel van het gymnasium als van de vmbo-school, vertoonden overeenkomstige kenmerken:

De rol van leerlingenraad van TeC-West - waarin peer group leaders zitting hebben - bij de beoordeling van de ingediende concepten was van doorslaggevende betekenis voor de acceptatie van het winnende concept bij medeleerlingen.

- Multidisciplinair
- Verbonden met maatschappelijke thema's
- Brede opvatting van het begrip kunst
- Niet persé verbonden met *jongerencultuur*

Tevens viel op dat de gymnasiasten nauwelijks suggesties hadden voor concrete kunstenaars of artiesten om hen te begeleiden. De vmbo-ers daarentegen konden namen noemen van idolen. Zo is de betrokkenheid van rapper Lange Frans geheel op initiatief van de scholieren tot stand gekomen. Voor de overige kunstenaars gaven de scholieren omschrijvingen. De Bussy Consult wierf daaraan tegemoetkomende kunstenaars.

5.5. Beoordeling concepten

In beide scholen zijn leerlingen-jury's ingericht die de ingediende voorstellen beoordeelden. Op TeC-West werd daarbij ook de Leerlingenraad betrokken. Op het Ignatiusgymnasium werden de voorstellen op papier ingediend. TeC-West diende een korte videofilm in waarin de bedenkers hun concepten presenteerden. Na consultatie van het AFK werden de onderstaande voorstellen geselecteerd¹ en werd op beide scholen een publieke prijsuitreiking georganiseerd.

De commissie Cultuureducatie van het AFK beoordeelde de voorstellen als veelal verrassend en van goede kwaliteit. Uiteindelijk werden onderstaande voorstellen gehonoreerd met het uitvoeringsbudget van € 10.000.

6. Tec West: Voorstel van Rashid Mac Donald

6.1. Concept

Amsterdam is een stad van tegenstellingen, van positief en negatief. Wij, Amsterdamse jongeren, vinden het niet terecht dat Amsterdam in de ogen van veel buitenstaanders een negatief imago heeft. De focus ligt al snel op de coffeeshops, op de prostitutie op de Wallen of op criminaliteit. Wij ontkennen dat niet, maar wij weten dat Amsterdam – vooral het centrum – ook een leuke stad is. Een stad waar veel te doen is, waar het veilig is en waar wij graag naar toe gaan. Daarom willen wij, naast de minder positieve kanten, ook de positieve kanten van de stad laten zien.

¹ Zie bijlage voor overige voorstellen

Format

Een dwingend format voor de indiening van concepten zou afbreuk doen aan het open karakter van de contest. Maar om voorstellen vergelijkbaar te maken was toch een zekere sturing van de formulering noodzakelijk. Bovendien kon een format conceptueel denken stimuleren. Daarom werd gekozen voor een eenvoudig format dat bestond uit drie vragen:

1. *wat wil je zeggen (de 'grote gedachte'?)*
2. *wat voor project staat je voor ogen?*
3. *met welke kunstenaar/artiest (of wat voor soort) wil je werken?*

Reacties bij eerste lessen.

Gymnasiasten:

- *Enthousiast & rumoerig*
- *Veel vragen stellen (zowel over inhoud als over vorm)*
- *Fanatiek in willen winnen, competitie met de andere klas / groep aan willen gaan*
- *Vooral jongens veren op bij het geldbedrag en wat ze daar van kunnen doen*
- *Meisjes vragen meer door naar wat wel en niet kan in het project*
- *Velen doen op school of in vrije tijd aan 'kunst'. Veelal muziek maken, toneel spelen, dansen.*

Vmbo-ers:

- *Enthousiast*
- *Denken mee*
- *Onzeker of hun ideeën wel goed zijn*
- *Conceptueel denken en het verzinnen van nieuwe invalshoeken lukt na zorgvuldige uitleg*
- *Kunstbeoefening: muziek m.b.v. computers*

6.2. Uitwerking

Wij willen werken met film en daarbij veel muziek betrekken. We laten als positieve elementen Amsterdamse talenten zien én we willen negatieve elementen ook tonen, maar geven er een positieve draai aan. De negatieve elementen positief kleuren, dat kan met film. Met een kunstenaar willen wij dit aspect verder uitwerken. Een idee is bijvoorbeeld om De Wallen te tonen met groene lampjes in plaats van rode.

De muziek maken wij zelf met computers. Dat kunnen we goed, maar goede teksten schrijven vinden we moeilijker. Daarom willen we ook een tekstschrijver (rapper) om met ons te werken.

De film, of de filmpjes, die wij gaan maken zijn bedoeld voor Amsterdammers en voor mensen die van buiten komen. Daarom willen wij deze films supergrootbeeld projecteren op de gevel van Nemo, aan de spoorlijn. Want dan zien reizende Amsterdammers én reizigers van buiten Amsterdam wat wij ze te zeggen hebben.

De talenten zijn bijvoorbeeld de beste straat-artiesten, skaters, capoeira-dansers etc. Maar ook sporters zoals turners, voetballers of free fighters. Want de scheiding tussen dans, beweging en sport is soms nauwelijks te trekken. Wij maken daarin geen onderscheid, wij waarderen dit soort talenten die verbonden zijn met de jongerencultuur.

6.3. Kunstenaars

Wij willen niet met één kunstenaar werken, maar met twee. We nemen acht weken om de film(s) te maken. Zes weken willen wij werken met een artiest die met video en editing overweg kan. Bijvoorbeeld een filmer, editor of een VJ. En twee weken werken we graag met een rapper zoals Lange Frans, Extinxe of Def Rhymz.

7. Ignatiusgymnasium: voorstel van Saskia Otto & medeleerlingen

7.1. Concept

Amsterdam is veel mooier dan veel Amsterdammers weten. En dat terwijl ze het dagelijks kunnen zien. Er staan talloze mooie beelden in de stad waar iedereen aan voorbij rijdt. Want we zijn het straatbeeld zo gewend dat we niet meer echt kijken. Daarom willen wij de kunst in de openbare ruimte weer eens in de schijnwerpers zetten. Niet letterlijk, maar door een actie.

7.2. Uitwerking

Wij gaan ca. 20 Amsterdamse beelden op verschillende manieren inpakken. Met papier, plastic folie, kunststof, o.i.d. Zoals Christo werk maakt van het inpakken van bruggen en gebouwen willen wij dat de ingepakte beelden een nieuw kunstwerk op zichzelf vormen. Dat valt tenminste op, maar er is meer. Want na een week willen we al die

beelden 'officieel onthullen'. Dat doen we eenvoudig door ze weer uit te pakken. Daarvan maken we een *media-event* waar de pers op afkomt. Bijvoorbeeld door 20 bekende Amsterdammers (misschien wel de burgemeester) te vragen om de officiële plechtigheden te doen.

7.3. *Kunstenaar*
geen suggesties

8. Realisatie voorbereidingsfase

8.1 Planning

Door de opgelopen vertraging in de definitie fase bleek het niet mogelijk het project binnen de voorgenomen planning te realiseren. De chaotische en drukke programma's aan het einde van het schooljaar, vermoeidheid bij zowel leerlingen als docenten en de vele roostervrije momenten maakten het onmogelijk om voldoende aandacht voor het toch al niet vroegtijdig geplande project te vragen. De voorbereidingsfase, waarin kunstenaars op de school het projectplan uitwerken en voorbereiden, speelde zich daardoor zowel voor als na de zomervakantie af. De uitvoeringsfase viel in zijn geheel na de zomervakantie.

8.2 Selectie kunstenaars

Voor de selectie van kunstenaars kon geput worden uit de contacten van het Amsterdams Fonds voor de Kunst en het eigen netwerk. Voor het project van het Ignatiusgymnasium werd contact gezocht met De Rietveldacademie. Een presentatie voor leerlingen Theatervormgeving leidde tot enkele enthousiaste studenten, echter een te zware studielast en onduidelijkheid over de inpassing in het onderwijsprogramma bleken te grote obstakels om tot resultaat te kunnen komen. Met name de onduidelijkheid over het aantal studiepunten dat deelname aan het project zou opleveren was voor studenten een struikelblok.

Het idee willen wij als school niet verloren laten gaan. Het heeft zoveel aspecten en zit vol met leermomenten. We gaan er in de toekomst vast meer mee doen. Want ik gun elke leerling in zijn/haar schoolcarrière zo'n ontroerend project. (Directie Ignatiusgymnasium)

Voor veel professionele kunstenaars gold de korte termijn tussen het eerste contact en de datum waarop het project daadwerkelijk zou starten als problematisch. Ook de eisen die het werken met jongeren met zich meebrengen op het terrein van communicatieve, organisatorische en didactische vaardigheden maakte de spoeling dun. Er werd gezocht naar kunstenaars met *feeling* met jongeren die bereid zijn de eigen artistieke visie ondergeschikt te maken aan die van de jongeren en tegelijkertijd in staat die visie op een hoger artistiek plan te tillen. Ze zouden vooral op moeten treden als procesbegeleiders, niet als docent. Uiteraard moest de artistieke kwaliteit van de kunstenaars onbetwist zijn.

Uiteindelijk werden de volgende kunstenaars bereid gevonden de leerlingen te begeleiden:

- Cineast Hens van Rooij
- Cameraman Wiro Felix
- Rapper Lange Frans

- Theatermaker en beeldend kunstenaar Catherine Henegan
- Installatiekunstenaar Saskia van Kampen.

De eerstgenoemde drie kunstenaars hebben gewerkt met de vmbo-ers van TeC-West, de laatste twee op het Ignatiusgymnasium. In beide gevallen ging het om het uitwerken van de winnende concepten en om de uitvoering daarvan.

9. Realisatie voorstel TeC-West

Op TeC-West vormden de negen leerlingen van de recent gestarte opleiding Licht, Beeld & Geluid (LBG) de kerngroep die met cineast Hens van Rooij het concept van winnaar Rashid Mac Donald inhoudelijk uitwerkten. Tevens werd ingegaan op werkwijzen en technieken voor het maken van een videoproductie.

De opleiding LBG beschikte over enkele digitale camera's (consumentenkwaliteit) en een aantal Windows-computers. Accessoires zoals lenzen, filters, statieven e.d. ontbraken echter nog, alsmede videobewerkingssoftware. Gedurende de looptijd van het project schafte de school uit het beschikbaar gestelde productiebudget accessoires aan.

De verwachting dat de leerlingen LBG op het gebied van (digitale) film en videobewerking al over enige voorkennis beschikten bleek onjuist. Tijdens *learning-by-doing*-sessies buiten de school besteedde Hens van Rooij in eerste instantie veel aandacht aan basale filmtechnieken. Tevens werd tijdens deze sessies camera-coaching verzorgd door cameraman Wiro Felix.

Het beeldmateriaal dat tijdens deze sessies is geschoten werd verwerkt in de videoproductie. Tevens werden sessies op locatie georganiseerd waarbij de door de leerlingen geselecteerde Amsterdamse talenten werden gefilmd. Ook tijdens deze sessies maakte camera-coaching deel uit van de werkwijze.

Het lag in de bedoeling een deel van de montage op school voor te bereiden door de leerlingen zelfstandig met het gefilmde materiaal te laten experimenteren en te trainen in montage technieken. Een handicap vormde de veel latere levering van videobewerkingssoftware van de school dan gepland. Ook werd daarbij omgeschakeld naar Apple computers en zeer eenvoudige software waarmee de beoogde productie niet gerealiseerd kon worden. De uiteindelijke montage heeft dan ook plaatsgevonden in een professionele AVID-studio die oorspronkelijk alleen gepland was voor kleurcorrectie en aftitelingen. Voor de leerlingen betekende het bezoek aan een professionele studio een extra element in het project.

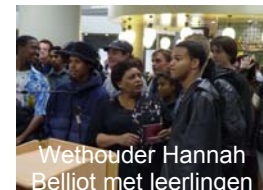
Prijsuitreiking TeC-West

Prijsuitreiking TeC-West

De film zou moeten worden vertoond op plaatsen waar reizigers de stad binnen-komen. De oorspronkelijk geplande projectie op de gevel van Nemo bleek om financiële redenen onhaalbaar. Samenwerking werd gevonden met Schiphol Airport, het GVB en NS-Internationaal om de film te projecteren in publieksruimten en de nieuwe Combino tram. Bij NS-Internationaal is ten gevolge van een wisseling van de leiding de eerder gedane toezegging later weer ingetrokken.

Uiteindelijk kreeg de film als titel *AmsTeCdance*. Want dans en beweging werden de leidende thema's in de film. Op 10 oktober 2003 hield wethouder Hannah Belliot (cultuur) *AmsTeCdance* ten doop op Schiphol Airport tijdens een presentatie voor genodigden en pers.

Wethouder Hannah Belliot met leerlingen

Op de lokale televisiezender AT5 werd de film regelmatig vertoond als een van de stadsfilms waarmee gaten in de programmering worden opgevuld. Tenslotte is de film ingediend bij De Balie die kunstfilms vertoont op een scherm aan de gevel van het gebouw.

10. Realisatie voorstel Ignatiusgymnasium

10.1. Algemeen

Met de kunstenaars werden uiteindelijk acht beelden geselecteerd in de stadsdelen Amsterdam Centrum en Oud-Zuid. Bovendien werd een 'beeldengroep' op het dak van het Concertgebouw ontworpen waarmee de leerlingen van de kerngroep zich presenteren met meer dan levensgrote portretten van zichzelf. Zowel budgettair als organisatorisch bleek het oorspronkelijke streven om 20 beelden te behandelen niet haalbaar. Temeer daar het oorspronkelijke concept, het 'inpakken' van beelden in de

Catherine Henegan met een leerling

samenwerking met de kunstenaars werd verbreed tot het toevoegen van nieuwe, eigen kunstwerken aan al bestaande beelden in de stad. Deze kunstwerken lichten de oorspronkelijke beelden toe, veranderen hun context of becommentariëren de oorspronkelijke concepten. Door nieuwe kunstwerken toe te voegen worden de beelden opnieuw in de schijnwerpers geplaatst. Het begrip 'kunstwerk' werd daarbij breed geïnterpreteerd, variërend van het toevoegen van installatie-achtige objecten en *land-art* tot *performances*.

De gedachte om met *events* en bekende Amsterdammers elk beeld te onthullen bleek in de praktijk niet uitvoerbaar. Met name het vergunningenstelsel in de beide stadsdelen speelde parten. Voor dergelijke *events* waarbij publiek verwacht wordt zijn evenementen-

vergunningen noodzakelijk waarvan de leges een te groot beslag op het uitvoeringsbudget zouden leggen en die doorgaans lang tevoren aangevraagd moeten worden. Desalniettemin werd bij elk beeld ruimschoots geflyerd om de aandacht van passerend publiek te vragen.

Evenals bij de vmbo-ers is een multi-disciplinaire benadering voor de gymnasiasten vanzelfsprekend. Onderstaand wordt per beeld de resultaten beknopt beschreven. Daar waar sprake is van kortlopende *events* is het publieksbereik globaal geschat. De langlopende deelprojecten werden niet voortdurend bewaakt waardoor geen schatting kan worden gegeven van het publieksbereik.

10.2. Beelden en resultaten

10.2.1. Kick-off

Bij wijze van kick-off wilden de leerlingen zichzelf presenteren aan de stad door met levensgrote beelden op het dak van Het Concertgebouw te staan. Daartoe werden de leerlingen van de kerngroep door modefotograaf Kato gefotografeerd. Het bedrijf Vertical Vision trad op als sponsor om de kostbare, levensgrote afdrucken mogelijk te maken. Van 8 tot 17 september 2003 stonden zeven foto's van ca. 240 cm op het dak en hingen twee banieren van 450 cm hoogte aan de voorgevel. Een 550 cm lang bord verwees naar de website www.kunstatdoenwezelfwel.nl.

Kunstenaar: n.v.t
 Locatie: Van Baerlestraat/De Lairesestraat
 Periode: 8-9-2003 t/m 16-9-2003

10.2.2. Naaktfiguur

Het kleine beeldje van een naakt meisje werd voorzien van een bontjas (nep-bont) omdat ze het zo koud heeft. De maker van het beeldje vindt dat het beeldje uitstraalt dat er lieve woordjes in haar oor gefluisterd worden. Op de jas was dan ook het woord 'liefje' te zien. Vrijwel dagelijks hebben de leerlingen het beeld aangekleed. Tevens werd dagelijks een bord geplaatst met het volgende gedicht:

*'Naakt sta ik hier in zon en wind,
 in mist en regen,*

*huiverend in mijn marmer.
 In nacht en duisternissen
 een vereenzaamd kind,
 wordt in de dageraad
 mijn lichaam warmer.'*

Tevens werd een korte toelichting op het beeld, de bedoeling van de kunstenaar en het project opgenomen.

Kunstenaar: Frits Sieger
Locatie: Vondelpark
Periode: 9-9-2003 t/m 16-9-2003

10.2.3. Zagertje

Het Zagertje is een klein beeldje van een man dat geplaatst is op een tak van een boom. De kunstenaar is onbekend en het beeldje is door onbekenden op een nacht op de boomtak geplaatst. Door de grote hoogte van het beeld valt het passanten nauwelijks op. Het beeld is in Het idee was om dit onopvallende beeldje onder de aandacht te brengen door het inrichten van een illustratieve installatie onder het beeld. Onder het Zagertje werd op een kleine heuvel van zaagsel opgeworpen. Het geheel wordt omheind door een hek gemaakt van takken van hetzelfde type boom. In de heuvel staat een bord met de volgende tekst:

'En soms kunst die uit het niets komt, waar niemand over beslist heeft, waar geen opdracht voor gegeven is en geen geld voor is uitgegeven. Geheimzinnige kunst van een naamloze kunstenaar. Kunst die op een morgen zijn plaats in de stad heeft ingenomen.

Met behulp van een autopechlamp werd het beeld 's avonds uitgelicht.

Een dag na het inrichten is de installatie, ondanks uitvoerig overleg met het stadsdeel, door naar alle waarschijnlijkheid de plantsoendienst verwijderd. Daardoor is het niet de beoogde periode van 9 – 16 september te zien geweest.

Kunstenaar: anoniem
Locatie: Vondelpark
Periode: 9-9-2003 t/m 11-9-2003

10.2.4. Homomonument

Bij het homo-monument werd een installatie opgebouwd waar *real-time* vloeistofprojecties gemaakt kunnen worden. Met behulp van overheadprojectors en een projectiescherm van 6 meter lang werd op één avond gedurende 2 ½ uur een kinetisch schilderij vervaardigd. Met ecoline-inkt werd door leerlingen met begeleiding van beeldend kunstenaar Norman Perryman op de projectoren geschilderd. Tevens werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid de afzonderlijke projectoren in- en uit te faden. De resultaten verschenen 'live' op achttien vierkante meter grote projectiescherm. Muziek diende daarbij als inspiratie.

Kunstenaar: Karin Daan
 Locatie: Westermarkt
 Periode: 11 september 2003
 Publieksbereik: ca. 250

10.2.5. Sparappels

Ter voorbereiding op het ontwerpen van een project voor dit kunstwerk hebben groepen leerlingen voorbijgangers geïnterviewd. De bedoeling was om zicht te krijgen op hoe passanten en omwonenden het in de ogen van de leerlingen weinig fraaie beeld ervaren. Uit de antwoorden zijn citaten gedestilleerd.

Bij de Sparappels zou een installatie worden aangebracht bestaande uit 10 dennenbomen in houten kisten. Daarnaast zouden strikken om de toppen van de Sparappels gebonden worden en zouden houten kisten, als kerstcadeautjes, worden neergelegd met daarop de citaten uit de interviews. Een andere optie was om de houten kisten te voorzien van cassetterecorders die deze citaten afspelen.

Zeer tot teleurstelling van de leerlingen en medewerkers bleken, ondanks uitvoerig en tijdig overleg met het stadsdeel, op de dag van opbouw bouwwerkzaamheden van start te zijn gegaan waardoor de Sparappels onbereikbaar waren geworden. Het project kon derhalve niet worden uitgevoerd.

Kunstenaar: Hans van den Ban
 Locatie: Weesperstraat
 Periode: nvt

Sparappels.

10.2.6 Naaktbeeld

Een bronzen naakt bij het Rijksmuseum werd onthuld met een dansperformance voor een 'wandkleed' van ruim 1000 aan elkaar geplakte ansichtkaarten. Voor het klassieke beeld bevindt zich een van de bogen van het Rijksmuseum. Een stalen spanstang maakt onderdeel uit van de constructie. Aan deze spanstang werd een licht transparant gordijn bevestigd waardoor het beeld, gezien vanaf het fiets- en voetpad, in een theatrale omlijsting geplaatst werd.

Het beeld werd 'onthuld' door drie dansers. De dansers onthullen het beeld door het wandkleed van ansichtkaarten langzaam in een dansperformance te laten zakken.

De performance duurde ca. 20 minuten en werd drie keer uitgevoerd.

Kunstenaar: onbekend
 Locatie: Museumplein, bij Rijksmuseum
 Periode: 12 september 2003
 Publieksbereik: ca. 120

10.2.7. Figure Decoupée

Figure Decoupée is een groot beeld dat door Pablo Picasso aan de stad werd geschonken. Op het grasveld voor het beeld werd een *land-art* opgebouwd door ca. 100 m² vogelnetten uit te spreiden. Hieraan werden 1400 met helium gevulde ballonnen vastgemaakt. Voor het beeld werd een vier meter hoog aluminium frame in de vorm van de letter K neergezet. Ook dit frame werd bekleed ballonnen in een donkerder kleurstelling. De K stond symbool voor het geschenk dat het beeld is.

De *land-art* werd gedurende de ochtend opgebouwd en was in de middag te zien. Door het grote oppervlak trok het van verre de aandacht van passerend publiek. Bovendien werd door ruim 25 leerlingen intensief geflyerd in het gehele park.

De onthulling vond aan het eind van de middag plaats. Publiek werd uitgenodigd om één ballon los te knippen. In groepen van maximaal 25 personen – er waren 25 scharen beschikbaar – werden gedurende ca. 15 minuten alle ballonnen losgeknipt. In de lucht ontstond een kleurige ballonenzee en het beeld werd langzaam weer zichtbaar. Ter afronding werd de K in een vloeiende beweging neergelaten waarmee de onthulling een feit was.

Kunstenaar: Pablo Picasso / Carl Nesjar
 Locatie: Vondelpark
 Periode: 14 september 2003
 Publieksbereik: ca. 450

10.2.8. Vissenfontein

Met visnetten, maritieme attributen zoals boeien, in kunststof uitgesneden zee-figuren en dergelijke werd een installatie in de fontein gebouwd. Het beeld werd daarbij geheel bedekt met netten en aan het zicht onttrokken. Twee leerlingen delen in galajurken op en rond het Leidseplein zeebanket uit aan voorbijgangers om de aandacht te trekken. Als apotheose trekt een als zeeman verklede leerling de netten weg waardoor het beeld weer zichtbaar wordt. Hij roept daarbij teksten als 'we gaan de kunst bevrijden' en 'dit is kunst maar niemand let er op'.

Het geheel werd drie keer herhaald.

Kunstenaar: Gerarda Rueter
 Locatie: Leidseplein
 Periode: 15 september 2003
 Publieksbereik: ca. 100

10.2.9. Van Randwijk Monument

Dit monument heeft een tekstregel: *Een volk dat voor tirannen zwicht zal meer dan lijf en goed verliezen, dan dooft het licht.* Ter voorbereiding hebben de leerlingen een groot aantal Amsterdammers in de stad gevraagd deze tekst uit te spreken. Amsterdammers van allerlei pluimage zijn benaderd en gefilmd. Vervolgens is het filmpje gemonteerd op een PC.

In de installatie bij het Van Randwijkmonument wilden de leerlingen deze regel illustreren. Ze vonden de tekst actueel en wilden tonen wat 'het licht doven' in hun ogen anno 2003 betekent.

Op ongeveer 1 meter hoogte werd een podium opgebouwd op het grasveld voor het monument, precies onder de tekst. De tekst bleef zichtbaar. Het podium werd bedekt met zilverfolie. Daarop werden ca. 650 waxinelichtjes geplaatst. Naast de tekst werd een projectiescherm geplaatst.

Vanaf ca. 20.00 uur werd de opgenomen film doorlopend op het scherm geprojecteerd. Intussen werden voorbijgangers gevraagd een

waxinelichtje aan te steken. Om ca. 22.00 werd 'het licht gedooft' met het uitblazen van de waxinelichtjes.

Kunstenaar: Gerda van der Laan
Locatie: H.M. van Randwijkplantsoen
Periode: 16 september 2003
Publieksbereik: ca. 250

11. Leerervaringen en effecten

11.1. Cultuureducatieve leerervaringen

Het project leverde op de beide scholen verschillende leerervaringen op. De deelprojecten op het gymnasium bestonden voor een groot deel uit het organiseren van kunstuitingen, niet zozeer uit het zelf uitvoeren daarvan. Echter bij de uitvoering hebben de leerlingen wel geassisteerd. Deze uitvoerende component is in het abstracte onderwijs op een gymnasium niet vanzelfsprekend aanwezig. De belangrijkste cultuureducatieve elementen waren:

- Concept-ontwikkeling & planvorming
- Globale research beelden in openbare ruimte
- Kunsthistorie: verdieping in achtergronden van acht beelden
- Cultuurhistorische aspecten (Van Randwijk Monument/Homomonument)
- Atelierbezoek
- Toepassing filmtechnieken
- Muziektoepassingen bij AV-productie
- Mode foto-shoot
- Meewerken bij organisatie en opbouw installaties
- Planning en productie culturele activiteiten

De leerlingen van TeC-West waren minder betrokken bij de voorbereidingen en organisatie maar hebben zelf kunst geproduceerd en daarbij andere kunstbeoefenaars betrokken. Het filmen van favoriete talenten betekende tevens een motiverende kennismaking met hun passie en gedrevenheid. Belangrijkste concrete leer-aspecten waren:

'Het kunstwereldje is heel anders dan ik dacht. Best cool. Er komt veel meer bij kijken en je moet op een andere manier denken. Bijvoorbeeld snel beseffen wat je allemaal moet regelen als je een plan maakt.'
(gymnasiast)

- Concept-ontwikkeling & planvorming
- Research cultureel talent
- Scenario-ontwikkeling
- Cameravoering
- Digitale montage technieken
- Film shoots
- Beeld- en geluidsdragers
- Studiobezoek
- Planning en productie

11.2. Competentie-ontwikkeling

Behalve concrete leeraspecten droeg het project in beide groepen ook bij aan competentie-ontwikkeling. Het gezamenlijk bedenken en uitvoeren van een kunstproject doet een beroep op competenties zoals:

- Initiatief nemen
- Overleggen
- Samenwerken
- Doorzetten
- Verantwoordelijkheid nemen

Met name bij de vmbo-ers zijn dergelijke competenties aanzienlijk minder sterk ontwikkeld dan bij gymnasiasten.

'Het project kende tal van leerervaringen. Niet alleen voor de deelnemers maar bijvoorbeeld ook voor de brugklassers. Ze zitten nog maar net op school en hebben nu al geleerd dat er een plan achter zo'n land-art in het Vondelpark zit en hoe dat werkt.'
(directie gymnasium)

11.3. Effecten op de scholen

Op het moment van schrijven kunnen nog nauwelijks uitspraken gedaan worden over duurzame effecten op de scholen. Het project is onlangs afgerond en wat op langere termijn zal bekliven is nog niet duidelijk. Maar voor TeC-West geldt dat het project een impuls heeft gegeven aan de nieuwe opleiding Licht, Beeld en Geluid. Heel concreet komt dit tot uiting in de materialen die zijn aangeschaft en in de toekomst vaker gebruikt zullen worden. Ook heeft de school uit eigen budget geïnvesteerd. Deze investeringen zouden zonder het project niet of in een later stadium zijn gedaan. Zo heeft de school een *beamer* en projectiescherm aangeschaft waarmee resultaten van de leerlingen Licht, Beeld en Geluid groot vertoond kunnen worden in de centrale hal. De aanwezigheid van leden van het College van Bestuur van Roc-Asa waar TeC-West deel van uitmaakt heeft geleid tot het voornemen om de plaats van Kunst en Cultuur in het gehele Roc-Asa tot onderwerp van gesprek te maken.

De kwaliteit van het eerste concrete product van de opleiding Licht, Beeld en Geluid, de film *AmsTeCdance*, is verrassend en motiverend voor leerlingen en medewerkers. TeC-West zal het filmpje naar verwachting ook inzetten voor marketingdoeleinden.

Op het Ignatiusgymnasium zijn de effecten minder concreet. Echter de directie heeft aangegeven dergelijke projecten voor elke leerling van belang te achten. Er wordt nagedacht over mogelijkheden om elke leerling gedurende de schoolcarrière tenminste eenmaal een dergelijk project mee te laten maken. Maar tot concrete planvorming inclusief financiering heeft het nog niet geleid.

'Kunst@doenwzlfw heeft niet alleen binnen onze school effect gehad maar kunst ook bij het College van Bestuur van Roc-Asa op de agenda geplaatst.'
(directie TeC-West)

12. Epiloog

Het *bottom-up* karakter van Kunst Dat Doen Wezelfwel is zeldzaam maar niet uniek. Een van de grote particuliere landelijke fondsen heeft een project ontwikkeld waarin een zelfde principe geldt. Kunst Dat Doen Wezelfwel trok de aandacht van dit fonds en gesprekken over een mogelijk vervolg zijn aanstaande. Hoewel op dit moment nog geen concrete uitspraken gedaan kunnen worden is het opmerkelijk dat nieuwe financiers zich aandienen. Wellicht leidt het initiatief van het AFK ertoe dat nieuwe gelden voor cultuureducatieve projecten beschikbaar komen en dat meer ervaring kan worden opgedaan met innovatieve projecten.

Kunst Dat Doen Wezelfwel was een enerverend project voor alle betrokkenen. De open opzet en in aanvang onduidelijke inhoud maakten het tot een waar avontuur waarin vallen en opstaan, verrassingen en tegenslagen en onverwachte ontwikkelingen het uiterste vergde van begeleiders, kunstenaars en deelnemers. Maar ook waarin het *bottom-up* karakter ervaren werd als een belangrijk principe waardoor de leerlingen werkelijk tot hun recht konden komen. De producten die daaruit voortkwamen verschillen dan ook wezenlijk van van bovenaf gedicteerde projecten. En ze verschillen onderling omdat de culturen van beide scholen verschillend zijn. Maar ze deden zeker niet voor elkaar onder.

Ingediende voorstellen TeC-West Bijlage 1

Voorstel 2

Voorstel 2 heeft dezelfde opzet als het (winnende) voorstel van Rashid Mac Donald. Maar in plaats van film gebruiken we een computer-game als middel om onze boodschap duidelijk te maken. Daarbij maken we zelf de muziek, net als in voorstel 1. Als kunstenaar denken wij aan René Jansen (game-design en game-recensent). Hoe we de game groot-beeld kunnen projecteren is nog niet duidelijk, maar misschien kunnen we met grote beamers werken. En het zou natuurlijk fantastisch zijn als publiek zelf op computers kan meespelen.

Voorstel 3

Concept

Amsterdam is altijd in beweging. Mensen haasten zich van huis naar school, van huis naar werk, naar een afspraak of naar een feest. Ideeën ontstaan vaak eerst in Amsterdam, nieuwe bedrijven worden opgericht en andere gaan failliet. Amsterdam is beweging. Maar wat is beweging? Een serie plaatjes die je snel achter elkaar ziet wordt bijna een bewegend beeld. Zoals die boekjes met plaatjes die, als je de bladzijden snel langs je duim laat glijden, bijna een tekenfilm vormen.

Uitwerking

Wij willen het gegeven van snel bewegend Amsterdam gebruiken om een soort grote tekenfilm te maken. Wij denken aan een metrotunnel, of een lange muur langs de spoor-, tram- of metrolijn. In die tunnel of op die muur gaan wij afbeeldingen maken die, als je ze vanuit de trein bekijkt, in beweging komen. Een soort mega-animatiefilm.

Kunstenaar

Wij willen werken met een animatie-filmer die ons ook kan helpen met het ontwikkelen van het concept. Het idee van beweging vinden wij typerend voor Amsterdam, maar wij weten nog niet precies hoe wij daar verder mee willen omgaan. Bijvoorbeeld Kees & Co.

Voorstel 4

Concept

Het concept is vergelijkbaar met dat van voorstel 1. Wij, vinden het niet terecht dat Amsterdam in de ogen van veel buitenstaanders een negatief imago heeft. De focus ligt al snel op de coffeeshops, op de prostitutie op de Wallen of op criminaliteit. Wij ontkennen dat niet, maar wij weten dat Amsterdam – vooral het centrum – ook een leuke stad is. Een stad barstensvol talent dat je links en rechts op straat kunt tegenkomen. Daarom willen wij Amsterdamse talenten tonen in een openluchtvoorstelling waarin verschillende vormen van jongerencultuur gecombineerd worden.

Uitwerking

Op het Museumplein staat een skate-baan. Deze locatie (of een skate-baan op een andere plek) wordt de plek van onze voorstelling. Op en rond de skate-baan laten wij

de beste straatartiesten, rappers, dansers, enzovoort optreden. Maar in Amerika is de jongerencultuur verder. In Amerika zijn bijvoorbeeld veel meer bmx-ers (stuntfietsers) dan in Amsterdam. Hier staat bmx-en nog in de kinderschoenen. Daarom stellen wij ook een projectiedoek op. Op dit doek worden beelden van bmx-ers vertoond. Maar ook vormt dit doek een achterdoek van waaruit de straatartiesten opkomen en weer afgaan. Hoe we dat precies gaan doen willen we nog niet zeggen. Want dan verklappen we de verrassing van de voorstelling.

De voorstelling zal in een weekeinde twee of drie avonden te zien zijn. En natuurlijk nemen we veel van onze vrienden mee als publiek.

Kunstenaar

We hebben een regisseur nodig die zowel film als jongeren-artiesten kan regisseren. Misschien kan Jörgen Rayman met ons gaan werken.

Opmerking

We kunnen er ook voor kiezen om alleen een film, of meerdere filmpjes te maken van Amsterdamse talenten. Deze film zou op de gevel van Nemo (of een andere opvallende plek in de stad) super-grootbeeld vertoond moeten worden zodat veel mensen het zien.

Voorstel 5

Concept

In de buurt van onze school - Amsterdam West – hebben de Marokkaanse jongeren geen best imago. Vooral de jongens worden uitgemaakt voor relschoppers, onruststokers, driftige kereltjes. Maar aan de andere kant is er weer veel waardering voor het initiatief van de Marokkaanse buurtvaders die op straat een oogje in het zeil houden. En enige maanden geleden lazen we in de krant dat Marokkaanse meisjes het zo goed doen op school. Kortom, het beeld van de kleine groep jongens die lastig zijn overheerst maar de positieve berichten blijven korter in het geheugen van de Nederlanders. Ze leggen de nadruk vooral op wat er fout gaat en willen ondertussen dat we integreren. En dat integreren gaat zover dat we zo ongeveer geheel Nederlander zouden moeten worden. Oké, we zijn het er niet mee eens, maar daar gaan we op onze manier voor zorgen. En daarbij kijken we niet alleen naar het heden, maar ook naar het verleden.

Uitwerking

De huidige Nederlandse identiteit is ons niet erg duidelijk. Maar van vroeger kennen we de beroemde Hollandse meesters: de schilderijen uit het Rijksmuseum of uit het Amsterdams Historisch Museum. Dat is Nederlandse identiteit van toen. Wij gaan daarin integreren. Met digitale camera's willen wij een paar musea bezoeken en de beste schilderijen fotograferen. Op school worden de foto's bewerkt in Photoshop. We zullen die schilderijen aanpassen aan de multiculturele samenleving. Bijvoorbeeld door gezichten te vervangen door de buurtvaders van het Allebéplein. Of door een schilderij van een oud-Hollands feest om te toveren in het suikerfeest of het slachtfeest. Of door een schilderij van een groot gezin te bewerken tot een beeld uit het asielzoekerscentrum aan de Troelstralaan. Of door een huwelijksscène om te bouwen tot een homo-huwelijk. En zo kunnen we nog wel even doorgaan, ideeën genoeg.

De bewerkte foto's (en misschien ook de originelen) gaan we gebruiken in een videofilm. Zo kunnen we bewegend beeld en *stills* combineren. We maken er ook muziek bij. Als het ons lukt willen we oude muziek als uitgangspunt nemen. Net als met de foto's gaan we daarmee aan het werk. We gaan die oude muziek eens flink aanpakken zodat het beter gaat klinken. We denken bijvoorbeeld aan een rap op een klassiek stuk.

De film willen we levensgroot projecteren op een paar opvallende plekken in de stad. In elk geval op onze school die aan de metro-lijn ligt zodat vele reizigers het zullen zien. Maar misschien ook op het Rijksmuseum of het Amsterdams Historisch Museum. Het zal dan wel zonder muziek moeten, maar op internet kan het met geluid worden uitgezonden.

Kunstenaar

Graag werken wij met een videokunstenaar, bijvoorbeeld van Montevideo. Maar we willen ook graag een rapper voor de teksten.

Eerste groslijst talenten & kunstenaars/artiesten

Extince (rap)
Def Rhymz (rap)
Lange Frans (rap)
Jerry Viera (capoeira)
Joval (boksen)
Gilbert Yvan (freefight)
Edgar Davids (voetbal)
Vanenburg (voetbal)
Chris MacGotry (basketbal)
René Jansen (game-design en game-recensent)
Emiel Ratelband
Jörgen Rayman
Paul de Leeuw
André van Duin

Ingediende voorstellen Ignatiusgymnasium

Bijlage 2

Voorstel 1

Concept

Amsterdam heeft vele culturen en een minder groot, maar nog altijd divers aantal religies in huis. Dat al die verschillende mensen elkaar niet altijd goed begrijpen is geen nieuws. En dat er soms conflicten door ontstaan, ook niet. Dat komt omdat mensen van verschillende religies, of zonder religie, elkaar niet altijd willen begrijpen. Men staat niet open voor elkaar, maar trekt zich terug op de eigen standpunten. En dus is er geen discussie, geen dialoog, maar confrontaties. Wij willen in een vredige omgeving levensovertuigingen met elkaar in contact brengen, zich aan elkaar laten spiegelen.

Voorlopige uitwerking

In het mooie Vondelpark zijn vijf vijvers. Wij gaan uitzoeken wat de vijf belangrijkste levensovertuigingen in de wereld zijn (boeddhisme, islam, christendom, humanisme, jodendom?) en wat hun verschijningsvormen zijn. In elk van de vijf vijvers willen we een drijvend kunstobject realiseren dat een van de vijf levensovertuigingen symboliseert. We willen ook proberen of we met grote spiegels de verschillende objecten bij de andere vijvers zichtbaar kunnen maken.

Kunstenaars

We willen dus graag werken met een beeldend kunstenaar die dergelijke concepten vaker heeft gerealiseerd. Dat zou misschien landschapskunstenaar kunnen zijn, maar die kennen we niet.

Voorstel 2

Concept

Wat Amsterdam zo leuk maakt, is dat het geen eenvormige stad is. Amsterdam bestaat uit een verzameling wijken met elk een eigen karakter. Zo is de Jordaan niet te vergelijken met Zuid, het centrum niet met Watergraafsmeer en de Bijlmer niet met Oud West. In al die wijken wonen vaak ook verschillende mensen. En veel daarvan staan te wachten in overal dezelfde bushokjes. Daar willen wij wat aan doen. En we willen hen horen over hun wijk.

Uitwerking

Een flink aantal bushokjes moet versierd worden. Niet zomaar versierd, maar op een manier dat de bewoners van een wijk zich er thuis voelen. Dus, Marokkaanse versieringen in West, Surinaamse in de Bijlmer en een kak-hokje in Oud Zuid. Maar daar laten we het niet bij. We gaan op gezette tijden met een microfoon en opname-apparatuur naar die bushokjes toe en interviewen willekeurige wachtenden. Daar vragen ze naar wat zij vinden van hun wijk, of het bushokje hun kijk daarop beïnvloedt en stellen andere vragen. En natuurlijk wat zij van het bushokje vinden. Zo wordt het een soort onderzoek naar de kunstbeleving van Amsterdammers uit verschillende wijken. Onze opnames monteren we tot mini-radiodocumentaires die we hopelijk ooit door een bekende omroep kunnen laten uitzenden. Of ze worden uitgezonden door een regionale zender of via internet.

Kunstenaar

Een beeldend kunstenaar die een beetje gek is en veel van versieringen weet. Bijvoorbeeld Fabiola. En daarnaast een radio-maker om te helpen er iets mooie uitzendingen van te maken.

Voorstel 3

Concept

Amsterdam is steen, steen en nog eens steen. Voor jongeren betekent dit dat er nauwelijks mooie groene plekken zijn waar we naar toe kunnen. De traditionele groene plekken zoals de parken zijn, op een enkele skatebaan na, nauwelijks ingericht voor jongeren. Wij willen dus groen voor jongeren in de stad.

Uitwerking

Omdat het niet mogelijk is om veel plekken in de stad te 'vergroenen' willen wij een varend groen kunstvlot maken dat door de stad kan varen. Het vlot heeft als kenmerken dat het er groen is en dat het alleen voor jongeren is. Dat kun je zien aan de uitingen van jongerencultuur zoals mooie graffiti en natuurlijk mooie muziek.

Kunstenaar

Het vlot willen we maken met ????. Deze levenskunstenaar maakt prachtige vlotten van afval-piepschuim en oude visnetten waarop volledige bomen groeien. Hij kan ons helpen met de bouw. De drijvende tuin maken we graag met een landschapsarchitect. Voor de jongerencultuur zorgen we zelf wel.

Voorstel 4

Concept

Amsterdam moet veiliger. Vriend en vijand zijn het daar over eens. Men heeft het dan over meer blauw op straat, het hard aanpakken van criminaliteit, zinloos geweld, criminele afrekeningen (Cor van Hout) en dergelijke. Wij van het Ignatius vinden ook dat Amsterdam veiliger moet, maar zien het breder dan alleen maar meer repressie, meer controles of een identificatieplicht. Daarom willen wij het begrip veiligheid verbreden en op een ludieke manier verbeelden.

Uitwerking

Amsterdam als veilige stad gaan wij symboliseren door over het monument op de Dam een reusachtig condoom te trekken. Want ook vrijen moet bijvoorbeeld veiliger. En een groot aantal amsterdammertjes moet eraan geloven: condooms erover! Natuurlijk willen wij geen recht-toe-recht-aan condooms gebruiken maar maken we mooie ontwerpen van condooms in allerlei kleuren en vormen, met teksten en schilderijen en misschien wel met geuren en smaken.

De € 10.000 is niet genoeg om heel veel amsterdammertjes veilig te maken. Daarom willen we Durex als sponsor aantrekken (of de Condomerie) om nog meer veiligheid op straat te brengen.

Kunstenaar

Dat is nog niet zo gemakkelijk. We zoeken een creatieve gek, die met gummi om kan gaan en die helpt met de ontwerpen (vorm en beschildering). De teksten kunnen we zelf verzinnen.

Uitvoerenden

Bijlage 3

Projectteam De Bussy Consult

Arthur le Cosquino de Bussy, directie
Maartje Hofhuis, projectleiding
Hens van Rooij, artistieke leiding TeC-West
Wiro Felix, camera-coaching TeC-West
Lange Frans, muziek TeC-West
Catherine Henegan, artistieke leiding Ignatiusgymnasium
Saskia van Kampen, artistieke leiding Ignatiusgymnasium

TeC-West

Leerlingen:

Rashid Mac Donald, concept
Rashid Mac Donald & Jaimy Nekkens, scenario
Jaimy Nekkens, Glenn Codfried, Mohamed Cali, Junior Hijnes, Jeroen Suyl, Benny Bessem, Stephanie Thijm & Rashid Mac Donald, camera & montage
Christel Kaster en Esther Andriessen, productieassistentie

Ab Kools, directeur & filmmontage projectvoorstellen
Femke Asselbergs, coördinatie & begeleiding leerlingen
Mustapha Daher, begeleiding leerlingen

Lange Frans/Baas B, rap
B. Zeilstra, muziek
Rian Djojokarso, streetdance
Kay Nahal & Vincent, straatvoetbal
Brian Lo-a-kjoe, kickboxer
Fatma Sezgin, buikdans
Sebastian, Cliff Andriessen & Sergio Hasselbank, skateboarders
Dhnyo, jongleur
Centro de Dansa Dos Bailadores, Braziliaanse dans

Met dank aan:

Jeffrey Elmont, Brian Ent, Ronald Bos, Maarten Kramer, Mariska, ouders, vrienden & vriendinnen, docenten, medeleerlingen, majorettes van River Girls, Nemo.

Ignatiusgymnasium

Leerlingen:

Hagar Jobse, Alex Perryman, Eline Overwater, Julia Wickers Hoeth, Feline Smeenk, Rian Roegholt, Anna Bruinslot, Saskia Otto, Anne-Marie Schachtschabel, Sia Hermanides, Arthur Buifink, Renee Telkamp

Hans Buijze, directie
Ellen van Warmerdam, coördinator
Rob Piet, waarnemend coördinator

Assistentie: 25 brugklassers,
vele medeleerlingen
uit andere klassen,
docenten

met dank aan dhr. Perryman & dhr. Duvekot

Samenwerkingspartners

Amsterdams Fonds voor de Kunst
Concertgebouw
Gemeente Amsterdam
Hoek & Sonépouse
Joseph Plateau
Kato (fotografie)
Kinderspeelpark Tun Fun
Nemo
Overburen
Schiphol Airport
Stadsdeel Amsterdam Centrum
Stadsdeel Amsterdam Oud-Zuid
Trend Network/GVB
Vertical Vision

Pers & disseminatie

Bijlage 4

Pers

Spits
Amsterdams Stadsblad
Bulletin Cultuur & School
Radio Noord-Holland
www.amsterdam.nl
www.cultuurnetwerk.nl
www.miramedia.nl
AT5
Amsterdams Stadsblad

artikel op kunstpagina
voorpagina foto, artikel
nieuwsflits
radio-uitzending
artikel in 'actueel'
artikel & weblink
weblink
meerdere malen uitzending AmsTeCdance
foto, artikel

Disseminatie

- Het projectverslag en de video's worden toegezonden aan de deelnemende organisaties.
- Het projectverslag wordt opgenomen in de bibliotheek van Cultuurnetwerk NL en is via www.cultuurnetwerk.nl te downloaden.
- Alle projectvoorstellen van leerlingen staan vermeld op www.kunstdatdoenwezelfwel.nl
- Het verslag is eveneens gedurende een jaar na dato te downloaden via www.kunstdatdoenwezelfwel.nl
- In een e-mail naar de Centra voor de Kunsten die aangesloten zijn bij De Kunstconnectie worden de websites aangekondigd.
- Een e-mail naar andere organisaties voor cultuureducatie informeert hen over de sites.

AMSTERDAMS STADSBLAD

Woensdag 10 september 2003 Editie 5, nummer 37, 81-8 jaargang, oplage 83.000. Uitgever Weekmedia E.V., Wibautstraat 131, Postbus 1658, 1000 BR Amsterdam. Informatie redactie, adverteren en bezorging zie colofon pagina 3.

ZUID
DE PUIP
RUYTERENBUURT
BUITENVELDERT
waarin
opgenomen
Buitenveldert
Coorinat

FRISSE KUNSTBLIK OVER DE STAD

Beeldenissen van leerlingen van het St. Ignatius Gymnasium op het dak van het Concertgebouw vormen de altrap voor 'kunstdatdoenwezelfwel'. Openbare kunstwerken komen komende week in een bijzonder 'licht' te staan

Bron: de Hollander Fotografie

Zelf doen

Onder het motto 'kunstdatdoenwezelfwel' mochten ze het helemaal zelf weten, de leerlingen van het St. Ignatius Gymnasium uit Zuid en het Technisch College West (TCW-West). Geen leraar die over kunst doceert, maar eigen inspiratie. Wat wilden ze zelf opsteken van 'de kunst'?

pagina 3

Zuid en West doen het zelf wel

'Kunstdatdoenwzelfwel'. Met die boodschap trekken leerlingen van het St. Ignatius Gymnasium deze en volgende week langs de beelden in de stad.

Ze mochten het helemaal zelf weten, de leerlingen van het St. Ignatius Gymnasium uit Zuid en het Technisch College West (TeC-West). Geen leraar die over kunst doceert, maar eigen inspiratie. Wat wilden ze zelf opsteken van 'de kunst'?

Een gewaagde aanpak want van zoveel vrijheid kan je ook lamslaan. Toch waren de scholieren volgens Maartje Hofhuis van De Bussy Consult die het project ontwikkelde, snel enthousiast te krijgen. „Ze hebben een heel ruim begrip van kunst. Je ziet wel dat leerlingen van het Ignatius, dankzij vioollessen of bezoeken aan het Concertgebouw bekend zijn met veel aanbod. Op het vubbo van TeC-West heerst een echte jongerencultuur waar muziek en dans een hele belangrijke plaats inneemt.“ Bewust is gekozen voor twee in alle opzichten verschillende

scholen. De twee leukste ideeën, gekozen door een leerlingjury, kregen tienduizend euro van het Amsterdams Fonds voor de Kunst om de plannen uit te voeren. TeC-West legt nu de laatste hand aan een videoproductie. De leerlingen willen wat doen aan het imago van drugs en seks dat Amsterdam heeft bij mensen van buiten de stad. Samen met

Constructietekening

ci-neast Hens van Rooy spoorden zij Amsterdams talent op: van straatartiesten, jonge rappers en dansers tot oerhollandse majorettes tegen het decor van een windmolen. De video zal te zien op aankomstplekken in de stad. Hofhuis: „Geprobeerd wordt de film te vertonen in de aankomsthal van Schiphol en op de videoschermen van de nieuwe Combino-trams. We overleggen nog met de luchthaven en het GVB of dit ook echt kan.“

De groep uit klas vier van het

Ignatius Gymnasium wilde laten zien dat Amsterdam veel mooier is dan we zelf in de gaten hebben. 'Altijd haast, zodat we niet meer echt kijken,' stellen de scholieren vast in hun kunstconcept. Wat we mislopen zijn de talloze mooie

beelden in de stad. Het Ignatius wil ze weer laten zien. Beeltenissen van hen zelf, 2,5 meter hoog, verrezzen afgelopen

maandag op het dak van het Concertgebouw. Het plan was om de figuren met de nylondraden vast te maken. Bij een flinke wind zou dat een 'extatische danceparty' opleveren. Hofhuis: „Omwille van de veiligheid is nu toch gekozen voor triplexplaten die vast op het dak staan.“

Daarna wordt tot en met 16 september iedere dag een kunstwerk in de openbare ruimte op een kunstzinnige manier in de schijnwerpers ge-

zet. Zo kreeg het 'naakte meisje' van kunstenaar Frits Sjeger bij het Blauwe Theehuis in het Vondelpark gisteren een bonjas om, 'omdat ze het zo koud heeft'. Wel nepbont natuurlijk. Rond het 't Zagertje bij het Leidseplein worden houtsnippers gestrooid en wordt een poëtische ode gebracht aan de anonieme kunstenaar die het beeld maakte.

En soms kunst die uit het niets komt, waar niemand over beslist heeft, waar geen opdracht voor gegeven is en geen geld voor is uitgegeven. Geheimzinnige kunst van een naamloze kunstenaar. Kunst die op een morgen zijn plaats in de stad heeft ingenomen.

Zo wordt iedere dag op een andere manier bij de Heinekenbrouwerij, het Rijksmuseum, Leidseplein, Westermarkt en Weesperstraat openbare kunst weer onder de aandacht gebracht. Nee, geen precieze aanwijzingen. We laten ons weer eens zeer prettig verrassen.

Dave Krajenbrink

Amsterdams Fonds voor de Kunst

De Bussy Consult

onderzoek & advies
interimmanagement
projectmanagement